

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
КАФЕДРА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**«САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО: ІСТОРІЯ,
СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

**Тези доповідей учасників
Всеукраїнської наукової-практичної Інтернет конференції:**

11 травня 2023 року

Умань – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА
КАФЕДРА САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

**«Садово-паркове господарство: історія, сучасність та
перспективи розвитку»**

**Тези доповідей учасників
Всеукраїнської наукової-практичної Інтернет конференції:**

11 травня 2023 року

Умань – 2023

УДК 635.9

ББК 42.37

Рекомендовано до друку методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського НУС
(протокол № 6 від 21 квітня 2023 року)

Редакційна колегія:

Поліщук В.В., декан факультету лісового і садово-паркового господарства, д. с.-г. н., професор;

Величко Ю.А., к. с.-г. н., доцент, завідувач кафедри садово-паркового господарства;

Балабак А.Ф., д. с.-г. н., професор;

Заморський О.О., к. с.-г. н., доцент;

Пушка І.М., к. с.-г. н., доцент;

Осіпов М.Ю., к. с.-г. н., доцент;

Шутко С.С., к. с.-г. н., викладач.

Відповідальний секретар:

Осіпов М.Ю., к. с.-г. н., доцент кафедри садово-паркового господарства

Садово-паркове господарство: історія, сучасність та перспективи розвитку : матер. Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конференції (11 травня 2023 року), Умань : Уманський НУС, 2023. 50 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет конференції висвітлено результати наукових досліджень викладачів і студентів факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва та інших наукових закладів та установ.

©Уманський національний
університет садівництва, 2023

ЗМІСТ

БОДЯ Д.В., ПУШКА І.М. БОРОВИК П.М., КИРИЛЮК В.П.	ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ МАЛОГО САДУ В АНТИЧНОМУ СТИЛІ	6
	ПРОЄКТУВАННЯ САДОВОЇ ВОДОЙМИ	8
ВЕЛИЧКО Ю.А., ПУШКА І.М.,	ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КВІТНИКАРСТВО» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ОПП «САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ОСВІТНЬОГО РІВНЯ БАКАЛАВР	11
ВЗВОДОВА К.О., ПУШКА І.М.	АНАЛІЗ НАСАДЖЕНЬ ТЕРИТОРІЇ УМАНСЬКОГО МІСЬКОГО ЛІЦЕЮ № 2	13
КУРЕПІН В.М.	НАСЛІДКИ ВОЄННИХ ДІЙ ДЛЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	15
ПУШКА І.М., КОРНІЙЧУК В. М.	СОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИННОГО ПОКРИВУ ТЕРИТОРІЇ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА	18
САМІНА К.О., МАКОВЕЦЬКА О.О.	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ПІД ЧАС РЕАБІЛІТАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ КОЛИШНІХ ЗВАЛИЩ	20
МАЦКЕВИЧ В.В., КІМЕЙЧУК І.В., ЗЕЛІНСЬКИЙ Б.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОСТАСЕПТИЧНОЇ АДАПТАЦІЇ РОСЛИН IN VITRO НА РІЗНИХ СУБСТРАТАХ ТА УРАЖЕННЯ РЕГЕНРАНТІВ ХВОРОБАМИ В ПРОЦЕСІ ЗЕЛЕНОГО ЖИВЦЮВАННЯ	23
БРОВДІ А. А.	ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗМНОЖЕННЯ ТРОЯНД ГРУПИ ФЛОРІБУНДА МЕТОДОМ ЖИВЦЮВАННЯ	27
ХВОСТОВ О.О., ПОЛЯКОВА І.О. КАЛЮЖНА Л.В., ПОЛЩУК В.В.	ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН РОДУ ЛИПА (TILIA L.) У МІСТІ ЗАПОРІЖЖЯ СТІЙКІСТЬ ДО ВІРУСУ СТРОКАТОПЕЛЮСТКОВОСТІ (TULIPA	30 32

	VIRUS) ДОСЛІДЖУВАНИХ СОРТІВ ТЮЛЬПАНА У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	
СТРУТИНСЬКА Ю.В., ПОЛЩУК В.В.	ВЕГЕТАТИВНЕ РОЗМНОЖЕННЯ ЖИВЦЯМИ РОСЛИН САКУРИ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ В МОНОСАДАХ УКРАЇНИ	36
МАРЦЕНЮК О.П.	ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ	39
ЄЖАЧЕНКО В. О., ОСПОВ М.Ю.	ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ЛАНДШАФТНОГО АНАЛІЗУ УРБАНІСТИЧНИХ ТЕРИТОРІЙ	41
ПОДВИЖЕНКО М. В., ОСПОВ М.Ю.	СТАЛИЙ МІСЬКИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН	42
УКРАЇНЕЦЬ О. А., ПОЛЩУК В. В.	ВПЛИВ СТРАТИФІКАЦІЇ ТА СКАРИФІКАЦІЇ НА ПРОРОСТАННЯ ОТРИМАНОВОГО НАСІННЯ ЗА СЕЛЕКЦІЇ ТРОЯНДИ	44
ЯНЕНКО С.О. ГОРОВИЙ В.С., ОСПОВ М.Ю.	ТЕНДЕНЦІЇ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ СТИЛІ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ	46 47

будівництва і архітектури. 2023. С. 325-329.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13210>.

3. Іваненко В. С. Історична та культурна спадщина Миколаївської області, як стратегія національної безпеки України // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 97-100.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9824>.

4. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11861>.

5. Дідняк А. В. Міжнародний досвід визначення територій, що потребують підтримки регіонального розвитку // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 15-18. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12065>.

СОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИННОГО ПОКРИВУ ТЕРИТОРІЇ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА

ПУШКА І.М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри садово-паркового господарства

КОРНІЙЧУК В. М., студент 41 спб групи

Уманський національний університет садівництва

Особливості експлуатації природного навколишнього середовища в контексті антропогенного навантаження та глобальної зміни клімату спричинило трансформацію, зменшення чисельності або зникнення біологічних видів рослинного і тваринного світу. Необхідність реалізації комплексних досліджень з метою вироблення наукових підходів до практичного збереження біорізноманітності зумовила визнання багатьма дослідниками доцільності формування спеціальної галузі біологічної науки: созології (біосозології) або біології збереження (conservation biology). Созологія — наука про охорону навколишнього природного середовища, яка вивчає та розробляє загальні методи та принципи збереження та відновлення природних ресурсів. Головними розділами созології є: охорона земель, вод,

атмосфери, рослинного й тваринного світу. Ідея збереження біорізноманітності як фундаментальної властивості живого, що зумовлена природними механізмами еволюції, спричинила необхідність обґрунтування нових підходів до реалізації практичних засад охорони природи, які забезпечили б збереження певної сталості умов середовища, за яких відбувається еволюція біоти за неминучого нині зростання антропогенного тиску на довкілля й подальшої трансформації ландшафтів [1,4].

Територія УНУС має понад двохсотрічну історію, прилягає до історичної частини Національного дендрологічного парку «Софіївка» НДІ НАН України. Історія створення деревних насаджень Головного училища садівництва (тепер Уманського Національного університету садівництва) бере свій початок з 1859 р., коли царським указом від 2 вересня його було переведено з Одеси до Умані. Отже, вивчення та збереження її рослинного різноманіття є актуальним [2].

Об'єктом дослідження була об'ємно-просторова композиція території Уманського національного університету садівництва.

Предмет дослідження – еколого-біологічні властивості рослин, які формують ландшафтну композицію УНУС.

У 1859 р., парк «"Софіївка» передали училищу як навчальну базу для студентів [3, 4]. З початком розбудови навчальних корпусів навколо них почали проводити перші насадження декоративних деревних рослин. Деякі рослини завезли співробітники училища внаслідок переїзду з Одеси. Серед цих рослин до нас потрапила софора японська (*Styphnolobium japonica* L.), яка на сьогодні зростає перед корпусом колишньої бібліотеки. Також збереглися кілька екземплярів *Tilia europea* L., *Tilia cordata* Mill. та *Pinus pallasiana* D. Don, *Picea abies* (L.) Karst., , *Ulmus scabra* Mill.

При вході до вишу (справа від головних воріт зростає 130-140-річний дуб звичайний (*Quercus robur* L.). Посадки сосни кримської на території адміністративної зони університету здійснені в 1890-1891 рр. До сьогодні збереглися 100-річні дерева *Picea pungens* Engelm. (ялини колючої), *Aesculus hippocastanum* L. (гіркокаштана звичайного) [3].

У 1969 р. на головній алеї були посаджені два зовнішні ряди *Corylus colurna* L. (ліщини ведмежої), а в 1971 р. посадили внутрішній ряд. Тими ж роками датуються насадження *Larix decidua* Mill. (модрина європейської). *Sorbus intermedia* (Echr.) Pers. (горобина шведська) залишилась від насаджень 50-х років ХХ ст. *Thuja occidentalis* L. (туя західна), *Buxus sempervirens* L. (самшит вічнозелений) і решта інших дерев були висаджені в 1990-1992 рр. Поруч на трикутнику в кінці 1970- х років висаджені три екземпляри *Picea pungens* Engelm., та *Buxus sempervirens* L., а *Fagus sylvatica* 'Pendula' (бук лісовий 'Плакучий') висаджений в 2000 р.

Проведеними дослідженнями встановлено, що на історичній території Уманського Національного університету садівництва на сьогодні зростає 553 деревних рослин з 18 родин, 23 родів. Загальна кількість таксонів – 25 (враховуючи 2 форми та 1 сорт).

Список використаних літературних джерел

1. Фельбаба-Клушина Л. М. Созологічний аналіз гідрофільної флори верхів'я басейну р. Тиса (українські Карпати) URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib>.

2.. Шемякін М.А. та ін. Історія створення та інвентаризація деревних насаджень на території адміністративної зони Уманського національного університету садівництва та шляхи їх збереження. Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.07. с. 51-55.

3. Голуб Н.П. Декоративні рослини Уманського Державного аграрного університету. Дерева, кущі, ліани / Н.П. Голуб, Л.П. Іщук, Ю.А. Величко. – Умань: Вид-во «ВІЗАВІ», 2009. – 207 с.

4. Стойко С. М. Біогеоценологічні основи заповідної справи, охорони фітогенофонду і фітоценофонду // Флора і рослинність Карпатського заповідника. – К.: Наук. думка, 1982. – С. 5-28.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ПІД ЧАС РЕАБІЛІТАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ КОЛИШНІХ ЗВАЛИЩ

САМІНА К.О., студентка

Науковий керівник: **МАКОВЕЦЬКА О.О.**, асистент кафедри хімії та екології
Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. У статті обговорюється важливість створення зелених зон на територіях колишніх звалищ для розвитку зеленого міського простору. Автор підкреслює, що реабілітація територій колишніх звалищ може мати позитивний вплив на довкілля, здоров'я та якість життя місцевих жителів, а також на місцеву економіку та залучення та утримання молодих талантів у місті. Наведені приклади успішної реалізації проектів зеленого міського простору на таких територіях.

У зв'язку з темпами урбанізації, ущільнення міської забудови та погіршення екологічної обстановки у світі сформувалися певні тенденції розвитку зелених міських просторів. Вільні ділянки в густонаселених містах обмежені, тому для створення парків будуть використовуватися нетипові простори. Зростає кількість проектів «зеленої регенерації» - створення парків на територіях пустирів, промислових зон, колишніх звалищ.

Рекультивация закритих (які вже не діють) полігонів твердих побутових відходів дуже дорого обходиться для комунального господарства. Це цілий комплекс заходів, які мають на меті зупинити шкідливий вплив звалищ на навколишнє середовище, у тому числі на ґрунт, повітря та підземні води.